

+
M
PAX

11 december 2022
3e zondag, Advent A
Mt. 11,2-11

Veelgeliefden,

Wat zijn jullie in de woestijn gaan zien? Soms stelt Jezus een vraag aan zijn leerlingen of aan het volk. Als Jezus iets vraagt, moeten wij onze oren spitsen. Want elke vraag van Hem betreft ook ons. Wat zouden wij zoeken in de woestijn? En wat is voor ons de woestijn? Hoe kunnen we zijn vraag van het begin van de jaartelling overbrengen naar de een-en-twintigste eeuw?

Jezus geeft zelf een aantal verkeerde antwoorden om vervolgens naar sint Jan de Doper te verwijzen. *Een riethalm door de wind bewogen.* Bestaat er iets dat nog meer gewoon en oninteressant is dan dit? Nee voor het meest gewone gaan de mensen de woestijn niet in. Wij denken misschien bij het woord 'woestijn' aan de Sahara die onbewoonbare eindeloze zandvlakte. Voor de tijdgenoten van Jezus was de woestijn vooral een plaats van eenzaamheid en rust waar de stilte zo groot is dat men de riethalm hoort die door de wind wordt bewogen. Het ruisen van de wind door de struiken is niet te horen in de drukte en het lawaai van de stad. De woestijn is de plaats waar men tot rust kan komen, maar toch is dat niet de reden om de woestijn in te trekken. *Iemand in verfijnde kleding* zal men in de woestijn niet vinden, wel in de stad. Jezus verwijst hier indirect naar de kleding van sint Jan de Doper. *Johannes droeg een kleed van kameelhaar en een leren gordel om zijn lendenen. Zijn voedsel bestond uit sprinkhanen en wilde honing.* Hij kon dus overleven in de woestijn en was van niemand afhankelijk.

Waar toe zijt gij dan uitgetrokken? Om een profeet te zien? Inderdaad zeg Ik u, zelfs meer dan een profeet! Het volk was de woestijn ingetrokken om een profeet te zien. Wij denken in eerste instantie bij het woord 'profetie' aan een voorspelling. Maar een profeet is niet of niet allereerst iemand die de toekomst voorzegt, maar iemand die namens God spreekt. Als het volk de woestijn in trekt is dit om een woord van God te horen. Daarvoor is het nodig de eenzaamheid in te trekken, het dagelijks leven te verlaten en naar een plaats te gaan waar men zelfs het ruisen van de wind in de riethalmen kan horen.

En deze profeet was zeer bijzonder. Hij mocht niet alleen een woord van God verkondigen; hij mocht zelfs het Woord van God aanwijzen. Door te spreken namens God mocht hij de weg bereiden voor de komst van het Woord Gods zelf. En daarom is hij de grootste onder de profeten. En dan volgen die mysterieuze woorden: *Niettemin is de kleinste in het Rijk der hemelen groter dan hij.* Waarin was Johannes groot en waarin was hij klein?

Hij was groot, de grootste, gezien vanuit de wet en het Oude Testament, maar kleiner dan de kleinste, als het gaat om het nieuwe verbond. Hij was de voorbode van de Messias maar had nog geen deel aan diens Rijk. Later wel.

Maar wat is dan het grote verschil tussen beide testamenten? Misschien kan het antwoord van Jezus ons op het spoor zetten van één van de verschillen. Hij verwijst naar de profetie van Jesaja, en wel de

wonderen die daar zijn aangekondigd voor het Messiaanse tijdperk. Hij verwijst in eerste instantie naar de uiterlijke kenmerken, naar activiteit, naar wat er materieel gebeurt, terwijl de innerlijke inhoud en de verwijzing de eigenlijke boodschap zijn. De Wet en het Oude Testament probeerden allereerst voor te schrijven wat er gedaan moest worden om aan God te behagen. De volle nadruk lag op de moraal, op de menselijke werken, op de uiterlijke daden. En veel minder op wat God in ons bewerkt.

Bij Christus begint een nieuw tijdperk van innerlijke gezindheid. Hij bracht alle geboden terug tot het gebod van de liefde. Dit is volgens sint Jan de evangelist geen nieuw gebod maar een oud gebod. En toch, zo schrijft hij in zijn eerste brief, is het ook weer een nieuw gebod. (1 Jo. 2,6-7) Oud omdat het in ieders hart geschreven is, nieuw omdat het in Christus pas zijn volle betekenis krijgt.

Waar zijt gij in de woestijn naar gaan zien? Gaan wij ook naar de woestijn? En wat gaan wij daar zien? De profeet Jesaja in de eerste lezing zegt: *De woestijn en de steppe ... zullen de glorie van de Heer aanschouwen, de luister van onze God.* Ook wij zullen regelmatig de woestijn moeten opzoeken om de hektiek van de stad, de stress van de maatschappij en de drukte van het dagelijks leven te ontvluchten; om open te komen voor het suizen van de wind door de riethalmen, de zachte bries waaraan de profeet Elia de aanwezigheid van de Heer herkende. Niet in de sensatie van de wereld of de emoties van de wonderen kunnen we de profetie horen, naar het woord Gods tot ons persoonlijk luisteren. Maar in de stilte van de woestijn, een eenzame plaats waar ons hart tot rust kan komen. Dat kan thuis in een gebedshoekje zijn, bij een wandeling in het bos en natuurlijk ook in een kerk of klooster. En voor ons monniken, ook wij hebben die stille momenten nodig, woestijnuren die in stilte en rust geheel voor de Heer bedoeld zijn. Alle activisme en prestatiedrang moet wijken voor die zachte bries van Gods aanwezigheid, zodat we naar Hem kunnen luisteren en Hij zijn werk in ons kan verrichten.

We zien dit ook in de liturgie waar door de eenvoud van de ritus de menselijke activiteit moet wijken voor de goddelijke werking. Het komt sprekend tot uitdrukking in wat het concilie noemt “de actieve deelname”, waarbij niet de functies en de taken die men al dan niet verricht, centraal staan, maar de innerlijke verbondenheid met de gemeenschap die God lof brengt. Zo is ook de liturgie een stukje de woestijn ingetrokken, zodat wij des te meer open kunnen staan voor Gods werking. *Waar zijt gij in de woestijn naar gaan zien?* Waarom vieren wij de liturgie? Wat, Wie zoekt u? Laat God in ons zijn werk verrichten.